

мишљењу аутора, литвански Устав је између прве и треће групе), треба сврстати у трећу групу; уставе Босне и Херцеговине и Грузије, који обухватају само веома мали број социјалних и економских права, треба сврстати у четврту групу.

У уставима се права на социјалну заштиту оцењују на различите начине, како из угла њиховог развоја тако и из угла могућности да се она ограниче. Правима из области социјалне заштите требало је много више времена да буду призната као уставна, у поређењу са политичким и грађанским правима, не само зато што су повезана са преузетом обавезом државе да их испуни, већ и због тога што постоји питање директне примене Устава – могућност директне заштите тих права пред судом прихваћена је тек касније.

Пошто се права из области социјалне заштите могу тумачити на различите начине, односно као извесне државне обавезе према друштву, или као субјективно право појединца, не постоји општа сагласност у погледу тога да ли се она могу директно бранити када се лице обрати суду.

Устав Републике Литваније од 1992. године садржи детаљан попис права из области социјалне заштите. У доктрини Уставног суда, права на социјалну заштиту се тумаче не само као извесне обавезе државе према друштву (које су, поред осталог, одређене друштвеном улогом државе), већ и као индивидуална права лица за које се јемчи судска заштита. Такав концепт настао је и под утицајем међународног права, поред осталог и судске праксе Европског суда за људска права (надаље „ЕСЉП“).

Права из области социјалне заштите и поступци њихове примене морају се тумачити редовним законом. У уставносудској јуриспруденцији, приликом одлучивања о случајевима који су повезани с уставом зајемченим правима лица, често се сусрећемо са пасивним законодавцем и правним празнинама које спречавају остваривање ових права.

На пример, члан 22. у Уставу Украјине (1996) утврдио је да попис људских и грађанских права потврђених овим уставом није коначан; уставна права и слободе зајемчена су и неће бити укинута; садржај и обим постојећих права и слобода неће се смањивати усвајањем нових закона или амандманима на законе који су већ на снази.

Уставни суд сматра да је, према свом Уставу, Литванија социјално оријентисана држава. Социјална оријентација државе се огледа у различитим одредбама Устава, а то су, поред осталог, и одредбе које одређују економска, социјална и културна права, као и грађанска и политичка права људског бића, однос друштва и државе, основе социјалне помоћи и социјалне сигурности. Уставни суд је констатовао да је социјално оријентисана држава по уставу дужна да преузме терет испуњавања преузетих обавеза.

На развој уставне доктрине ових права утиче и ширење конвенцијског права (Конвенције за заштиту људских права и основних слобода, надаље